

Å DØ HJEMME RETTIGHETER OG TILSKUDDSORDNINGER

FAGDAG INNEN PALLIASJON OG DEMENS
7. NOVEMBER 2017
SOSIONOM TORHILD H. UTSOGN,
KREFTFORENINGEN, DISTRIKT KRISTIANSAND

– Jeg har jo aldri dødd før.

– Jeg har jo aldri dødd før. Det som snart skal skje, har jeg ingen erfaring med. Så jeg holder alle muligheter åpne. På Radiumhospitalet står en seng og venter på meg. Hvis jeg blir redd her, kjøres jeg dit. Men hvis det kjennes feil å være der, har jeg sikret meg retten til å ombestemme meg enda en gang. Dette blir min aller siste beslutning. Den skal jeg kjenne meg trygg på.

FOR Å PLANLEGGE HJEMMETID OG HJEMMEDØD

..er det flere man kan snakke med

- Fastlegen
- Kreftkoordinator
- Kreftsykepleier eller hjemmesykepleien
- Legen på sykehuset
- Palliativt team
- Sykehussosionom
- Andre som det kan være behov for å komme i kontakt med i denne perioden er:
 - Fysioterapeut
 - Ergoterapeut
 - Prest/diakon eller tilsvarende for andre trosretninger
 - Psykolog eller sosionom i kommunen
 - Nav – knyttet til rettigheter, praktisk hjelp i hjemmet eller nødvendige hjelpemidler

TIPS VED HJEMMEDØD

- Tips: Lag en oversikt over viktige kontakter og telefonnummer til dem som kan hjelpe, både på dagtid og om natten om det er behov for det.
- Individuell plan kan være et godt hjelpemiddel

AGENDA

- **Kommunen:**

- Hjemmesykepleie
- Hjemmehjelp
- Avlastning

- **Nav (Folketrygden)**

- Hjelpetønad
- Pleiepenger for pleie av nærstående i livets slutfase
- Pleiepenger eller sykmelding?
- Velferdspermisjon

- **Kreftforeningen:**

- Kreftlinjen – tlf.: 800 57 338
- Søknad om økonomisk støtte

- **Demenslinjen: 23 12 00 40**

HJELPEORDNINGER I HJEMMET KOMMUNALE:

- * Hjemmesykepleie
- * Hjemmehjelp
- * Avlastning

HJEMMESYKEPLEIE – KOMMUNAL

- Kommunal tjeneste – del av primærhelsetjenesten, ofte under pleie- og omsorgstjenesten.
- Personer med spesielle hjelpebehov og med behov for stell av sår, administrering av medikamenter for eksempel smertepumpe og med komplisert behandling for spesielle sykdommer kan bo hjemme lenge ved hjelp av hjemmesykepleie.

HJEMMEHJELP – KOMMUNAL

- Dersom du på grunn av sykdom, funksjonshemming, alder eller andre årsaker ikke klarer de daglige nødvendige gjøremålene, kan du søke om praktisk bistand.
- Egenomsorg og personlig stell, å bestille husholdningsvarer, eventuelt få disse levert på døren, få levert varm middag eller kald middag for oppvarming og hjelp til vask av klær, oppvask, husvask, vask av vinduer og eventuelt storrengjøring. (Listen er ikke uttømmende).
- Den kommunale omsorgstjenesten tar stilling til om du er berettiget til slik hjelp og i hvilket omfang. (behovsprøvd).

AVLASTNING – KOMMUNAL

- Avlastningstiltak er et tilbud til personer og familier med særlig tyngende omsorgsarbeid.
- Gjelder ved særlig tyngende omsorgsoppgaver.
- Kommunen har plikt til å tilby ulike avlastningstiltak.

AVLASTNING – KOMMUNAL

- **Formålet med avlastning er å:**

- ✓ hindre overbelastning hos omsorgsyter
- ✓ Gi omsorgsyter nødvendig fritid og ferie
- ✓ Gi omsorgsyter mulighet til å delta i vanlige samfunnsaktiviteter
- ✓ **Avlastningstiltak er gratis og kan gis både som avlastning i eget hjem og som opphold på institusjon.**

HJELPESTØNAD – NAV

Hva er hjelpestønad?

- Hjelpestønad skal kompensere for ekstraavgifter til nødvendig **pleie/tilsyn** for medlem som på grunn av varig sykdom, skade eller lyte har et **særskilt pleie og tilsynsbehov**.
- Det er en forutsetning at medlemmet mottar **privat tilsyn/pleie** eller at hjelpestønnen gjør medlemmet i stand til å opprette et slikt privat pleieforhold.

HJELPESTØNAD

Særskilt tilsyn dersom manglende evne til å greie seg uten tilsyn svikter, både ute og inne dag og natt.

- Hjelp til tilsyn og pleie, ikke praktiske gjøremål.
- Ved vurderingen av hjelpebehovet kan det også legges vekt på stimulering, opplæring og trening som utføres i hjemmet
- Utfordring å være alene
- Hjelpebehovet må konkretiseres så godt som mulig
- Oppdatert legeerklæring:
- Medisinsk begrunnet beskrivelse av helsetilstanden
Varighet: 2 – 3 år

HJELPESTØNAD

- Ved søknad om hjelpestønad: PS: Legens navn. Nav kontakter legen om det går for lang tid.
- Søkes i pasientens navn
- Navngitte personer som kan yte hjelp oppgis
- En sats: kr. 1.201,- pr. måned – kr. 14.412,- pr. år.
- Skattefri
- Kan søke tre måneder tilbake i tid
- **NB: Bortfaller under langvarig institusjonsopphold (mer enn 3 måneder).**

PLEIEPENGER FOR PLEIE AV NÆRSTÅENDE I LIVETS SLUTTFASE (NAV)

- Pleiepenge skal erstatte arbeidsinntekt når man pleier en nærstående i livets slutfase.
- NAV beregner og utbetaler pleiepenge i stor grad etter de samme bestemmelsene som gjelder for sykepenge.

PLEIEPENGER FOR PLEIE AV NÆRSTÅENDE I LIVETS SLUTTFASE

- **For å ha rett til pleiepenger må en:**

- ✓ Pleie en av sine nærmeste hjemme i livets slutfase.

- ✓ Ha fått samtykke av den pleie-trengende

- ✓ Ha jobbet i fire uker rett før en var borte fra arbeidet

- ✓ Ha inntekt som tilsvarer minst halvparten av Folketrygdens grunnbeløp pr. 2017: ca. kr. 47.000,-.

- ✓ Ha tapt arbeidsinntekt som følge av dette fraværet

- ✓ 60 virkedager

PLEIEPENGER FOR PLEIE AV NÆRSTÅENDE I LIVETS SLUTTFASE

- Dødsfallet er ventet i nær fremtid
- Oppfattes som et rettslig begrep, ikke som en medisinsk definisjon med et klart, avgrenset innhold
- Vanskelig å fastsette eksakte tidsrammer
- Gjøres en konkret, skjønnsmessig vurdering av det aktuelle sykdomsforløpet for hver enkelt pasient.
- Det er ikke tilstrekkelig at man er uhelbredelig syk, men man må ha nådd det stadiet der dødsprosessen har begynt.
- **Viktig: En god legerklæring.**

HVEM KAN FÅ PLEIEPENGER? SAMTYKKE

- Det er den sykes eget ønske om hvem som skal pleie, som er avgjørende for hvem som har rett til pleiepenger.
- Den pleietrengende må derfor samtykke i pleien.
- Hvis den pleietrengende er for syk til å gi samtykke, skal det gå frem av legeerklæringen i søknadsskjemaet.

PLEIEPENGER FOR PLEIE AV NÆRSTÅENDE I LIVETS SLUTTFASE

- Pleiepenge kan gis opptil 3 måneder før den måneden NAV kontoret mottok søknaden dersom vilkårene var oppfylt i denne perioden.
- Søknad med legeerklæring sendes eller leveres NAV kontoret hvor pasienten bor.

VIKTIG INFORMASJON

- En har ikke rett til pleiepenger dersom den pleietrengende legges inn på institusjon.
- Hvis det er flere som skal dele på pleien, har en likevel kun totalt 60 virkedager til sammen.
- Flere personer kan ikke få pleiepenger for den samme dagen.
- Hvis en jobber deltid og har ansvaret for pleien hele tiden, har en brukt opp retten til pleiepenger etter 60 virkedager
- Dersom en pleier deler av en dag, bruker en likevel en av de 60 dagene.
- De ukene en skal pleie, må en være borte fra arbeid minst 20%. Det vil si en dag i uken.
- Dersom den pleietrengende dør hjemme, kan pleiepenger utbetales til og med dagen dette skjer.

SYKMELDING ELLER PLEIEPENGER?

- Pleiepenger samme beregningsmåte som å være sykmeldt.
 - Pleiepenger trengs ikke å ta sammenhengende.
 - Pleiepenger kan fordeles på familiemedlemmene.
 - Man bruker ikke opp sykepengerrettighetene sine.
- Trenger man sykmelding i etterkant, starter man med «blanke ark»

HVORDAN SØKER EN OM PLEIEPENGER?

En må fylle ut og signerer skjema NAV 09-12.05 «Søknad om pleiepenger ved pleie i hjemmet av nærstående i livets slutfase».

Skjemaet har felter som må fylles ut og signeres av legen eller den helseinstitusjonen som har behandlet pasienten, av den pleietrengende.

I tillegg må NAV ha opplysninger om inntekten til den som søker

- Hvis en er arbeidstaker, skal arbeidsgiveren fylle ut og sende inn skjema NAV 08-30.01.
Hvis dagene ikke tas ut sammenhengende, må arbeidsgiveren sende inntektsopplysninger for hver fraværperiode, sammen med en oversikt over de dagene vedkommende var borte fra jobb fordi hun/han har pleiet den syke.
- Hvis en er selvstendig næringsdrivende eller frilanser, skal en sende inn skjema NAV 09-35.01.
- Hvis en er midlertidig ute av arbeid, kan en sende inn skjema NAV 08-47.05.

Alle skjemaene finnes på nav.no

VELFERDSPERMISJON

- Lovfestet rett til 10 dagers ulønnet velferdspermisjon hver kalenderår fra arbeidsgiver ved sykdom.

ØKONOMISK STØTTE ØKONOMISK STØTTE KREFTFORENINGEN

- Kreftforeningen gir økonomisk støtte til kreftpasienter og pårørende som har økonomiske vanskeligheter på grunn av sykdom og behandling.
- Kreftpasienten må være under behandling, rehabilitering eller ha omfattende senfølger etter sykdom og behandling. Unntaksvis kan det gis støtte til etterlatte
- Søk økonomisk støtte fra Kreftforeningen, logg deg inn og søk elektronisk.
- Du kan også fylle inn en papirutgave av søknadsskjemaet og sende det til oss. Ta kontakt hvis du har spørsmål på Kreftlinjen telefon 800 57 338 eller e-post til rettigheter@kreftforeningen.no.

HVA GIS DET STØTTE TIL?

- bidrag for å lette den økonomisk vanskelige situasjonen
- strakshjelp i en overgangssituasjon (økte utgifter og/eller inntektstap)
- utgifter som ikke dekkes av det offentlige
- rehabilitering eller rekreasjon/velferdstiltak for hele familien
- Beløpene varierer fra 3000-20 000 kroner, avhengig av husstandens størrelse og økonomisk behov. Støtten er et bidrag og dekker ikke nødvendigvis hele formålet det søkes til. Støtten er i utgangspunktet en engangsbevilgning.
- Støtten skal komme i tillegg til – ikke i stedet for - offentlige ytelser.
- **Beløpet er skattefritt og skal ikke tas med i selvangivelsen.**

HVA TRENGS AV DOKUMENTASJON?

- lønsslipp eller utbetalingslipp fra NAV
- selvangivelse eller likningsutskrifter for alle i husstanden
- legeerklæring fra sykehuslege eller fastlege, kopi av annet som viser kreftdiagnosen
- Dokumentene kan du sende per post til: **Kreftforeningen, Seksjon levekår og rehabilitering, Postboks 4 Sentrum, 0101 Oslo.**
- **Søknadsfrist**
- Søknadsfristen er den 10. hver måned. Du får svar cirka 25. i samme måned. Eventuell bevilgning vil være på din konto et par dager etter.

PERSONER MED DEMENS

- Demensplan 2020 har som mål at pårørendeskoler og samtalegrupper skal være tilgjengelig i hele landet.
- Det er mulig å søke tilskudd til pårørendeskoler og samtalegrupper og det arrangeres flere ulike kurs om temaet.
- Pårørendeskoler og samtalegrupper skal bidra til at deltakerne får informasjon og kunnskap om demens, og hvordan de kan møte praktiske og følelsesmessige utfordringer.
- De skal gi deltakerne mulighet til å møte andre i samme situasjon, utveksle erfaringer og støtte hverandre.

HVEM KAN SØKE OM TILSKUDD?

- Kommuner og spesialisthelsetjeneste kan søke om tilskudd til å gjennomføre pårørendeskoler og samtalegrupper.
- Tilskuddsordningen administreres av Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse.

DEMENSLINJEN OG NYE RETNINGSLINJER

- **Demenslinjen – 23 12 00 40**

Hjelpetelefon drevet av
Nasjonalforeningen for folkehelsen.
Her kan pårørende få informasjon og
råd om demens fra helsepersonell,
tilgang på likemenn.

- Nye retningslinjer om demens:
God diagnostisering og behandling
- <https://helsedirektoratet.no/nyheter/ny-retningslinje-om-demens-god-diagnostikk-og-behandling>

TILBUD I KOMMUNEN – PERSONER MED DEMENS

- Kommunen plikter å sørge for at en rekke tilbud for personer med demens som bor hjemme.
- Tiltakene kan variere fra kommune til kommune.
- Demensteam
- Demenskoordinator
- Omtrent 2/3 av kommunene har demensteam eller demenskoordinator.

DØDEN, DEN ER DIN sitat fra Per Fugelli

- - Jeg vil dø hjemme. Forholdene er allerede lagt godt til rette, sier Per Fugelli. Han håper at mange flere av oss skal få den muligheten.
- Lege og professor Per Fugelli døde onsdag morgen mens han var på familiens hjemsted på Jæren.

TAKK FOR OPPMERKSOMHETEN

NOEN NYTTIGE LINKER:

- www.sifo.no (Statens institutt for forbruksforskning)

www.rettsskildekanalen.nav.no

www.behandlingshjelpemidler.no

www.helsedirektoratet.no

www.kreftforeningen.no

www.helsenorge.no

- [Informasjon om pleiepenger for pleie av nærstående i livets slutfase og generell fullmakt:](#)
- <https://www.nav.no/no/Person/Skje-maer-for-privatpersoner/skjemaveileder/last-ned?veiledertype=privatperson>